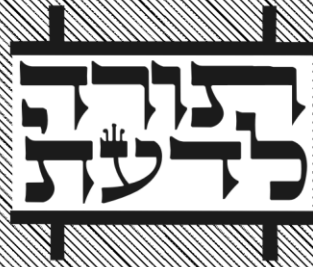

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 6:58
סוף זמני ק"ש - 9:18
9:54 -
סוף זמן תפלה - 10:56
דף היומי לשבת: **מנחות ע"ו**

בס"ד, עש"ק פ' צו - שבת הגדול - שנת תשפ"ו לפ"ק

פרשת צו

שנאמר: "וכלי חרס אשר יגע בו הזב ישבר וגו'" שהוא כעין הגעלת כלים, עכ"ל. ועיין בלבוש ובשו"ע (או"ח סי' תכ"ח סע' ד').

אגב: עיין באמת ליעקב להג"ר יעקב קמנצקי זצ"ל על שו"ע (או"ח סי' תכ"ח סע' ד'), דאיתא שם: כתב המג"א (סק"ו): 'פקדו' לשון ציווי כלומר צו קורין סמוך לפסח סגרו לשון מצורע מוסגר וכו', עיי"ש. והנה לשון זה מורה מפני שיש מצורע מוסגר וישנו מצורע מוחלט, ונמצא דסגרו ודאי דקאי אמצורע, דלא מצינו שם הסגר אלא במצורע. אבל לפענ"ד הדבר כפשוטו, דהסימן הנהו בארמית כמו פקדו, ובלשון ארמית צרעת 'סגירותא' הוא, ועיי"ש בתרגום בפי' מצורע וגם תזריע].

מה שמעניין הוא שהלכות הגעלת כלים כל כך קשורות לחג הפסח [כמו שמוכח ממה ששני סימני הפרשיות הקודמות לפסח שייכות להגעלת כלים שבפי' צו ובפי' מצורע] עד שבטור וש"ע הוקדשו שני סימנים לדיני הגעלת כלים שהונחו בהל' פסח (או"ח סי' תנ"א ותנ"ב) ולא ביורה דעה.

ושמא יש להוסיף הסבר על שייכות "סגרו" (מצורע) לפסח כך: במדה מסויימת הגאולה משיעבוד מצרים התחילה כשנגלה הקב"ה למשה אצל הסנה ודיבר אליו אודות מכת בכורות ויציאת מצרים. והנה באותה פגישה אמר משה רבינו: "והן לא יאמינו לי וגו'" (שמות ד:א), והשיב לו הקב"ה: "הבא נא ידך בחיקך וגו' ויציאה, והנה ידו מצורעת כשלג" (שם ד:ו), ופירש"י: רמז לו שלשון הרע סיפר באומרו "לא יאמינו לי". לפיכך הלקהו בצרעת כמו שלקתה מרים על לשון הרע.

הרי לן שבתחילה הגאולה ממצרים היתה שם צרעת, וא"כ שייך פסח - שמסמלת הגאולה משיעבוד מצרים - לצרעת.

והא דנרמזה הצרעת של משה רבינו דוקא בשנה מעוברת, אתי שפיר לפי בעל ספר יוחסין (מובא בס' בינה לעתים עמ' י"ד) והחתם סופר (ס' תורת משה החדש, שמות כ"ה) דסבירא להו דשנת יציאת מצרים היתה שנה מעוברת.

בענין נרות בית הכנסת

בריש פרשתנו כתוב: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו:ו).

בתוספתא דסוטה (פי"ג ה"ז) איתא: כל זמן ששמעון הצדיק קיים הי' נר מערבי תדיר. משמת, הלכו ומצאוהו שכבה, מכאן ואילך - פעמים כבה ופעמים דולק, והי' אש של מערכה תמיד, כיון שהיו מסדרין אותה שחרית, היתה מתגברת כל היום כולו וכו' ולא היו מוסיפין עליה אלא שני גזרי עצים של בין הערבים וכו'. משמת שמעון

"והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה" (ו:ה). במס' יומא (כא:): איתא, שבביהמ"ק הראשון היתה האש שעל גבי המזבח רבוצה כדמות אריה, ובביהמ"ק השני היתה רבוצה כדמות כלב.

ועיין במהרש"א (שם ד"ה רבוצה, מובא בס' אוצר פלאות התורה) שביאר טעם החילוק בצורת האש בין בית ראשון לבית שני, כי הנה בית ראשון נבנה ע"י שלמה המלך שהוא משבט יהודה הנמשל לאריה, כדכתיב "גור אריה יהודה וגו'" (בראשית מט:ט). אבל בית שני נבנה ע"י מלכות פרס, ומצינו בגמ' (ר"ה ד.) שמלכות פרס נדמה לכלב, על כן היתה האש רובצת על המזבח כדמות כלב.

"זאת התורה לעולה וגו'" (ו:ז). בס' אזנים לתורה, כתב הגר"ז סורוצקין זצ"ל: חז"ל דרשו (מנחות קי.) כל העוסק בתורת הקרבנות כאילו הקריב אותם. ונראה שזה רק בזמן שאין ביהמ"ק קיים וא"א להקריב קרבנות ממש. דבר זה למדתי מהגמ' (תענית כו:): אמר [אברהם אבינו] לפניו, רבש"ע, תינה בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם? אמר לו: כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקוראין בהן לפני - מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ע"כ.

ואפי' בזמן שאין ביהמ"ק קיים אין הלימוד בסדר הקרבנות פוטר את המחוייב קרבן מלהקריבו לכשיבנה המקדש, ור' ישמעאל בן אלישע שקרא [לאור הנר בשבת] והטה, כתב על פנקסו לכשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת שמינה (עיין שבת יב.), ולא הסתפק בלימוד פרשת חטאת.

פקדו ופסחו - סגרו ופסחו

באבודרהם (סימני פרשיות מחוברות וחלוקות) איתא: בשנה פשוטה - "פקדו ופסחו". פירוש: "צו את אהרן" בשבת שלפני הפסח וכו' ובמעוברות, במקום "פקדו ופסחו" קורין "סגרו ופסחו". פירוש: "זאת תהי' תורת המצורע" בשבת שלפני הפסח וכו'. וטעם "פקדו ופסחו" מפני שב"צו את אהרן" מדבר מהלכות הגעלת כלים וצריך להזהיר עליהם קודם הפסח, שנאמר [בפי' צו] "וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר, ואם בכלי נחושת בושלה [ומורק ושוטף במים]" (ויקרא ו:כא). ואמרינן בפי' דם חטאת (זבחים זז.) שאנו צריכים לעשות מריקה בחמין ושיטיפה בצונן בכלים שנשתמשו בהן הקדשים להכשירם מדין נותר, כמו שאמר הכתוב בגיעולי גויים: "כל דבר אשר יבוא באם תעבירו באש וגו'" (במדבר לא:כג). והגעלת כלים הנבלעים מאיסור החמץ אנו למדים ג"כ מגיעולי גויים. וגם במעוברות שקורין סגרו ופסחו מדבר בפרשה "זאת תהי' [תורת המצורע]" בענין טהרת כלים,

הצדיק תשש כוחה של מערכת, ואין נמנעין מלהוסיף עצים כל היום כולו.

הבה נעיין בכמה דינים השייכים לנרות בית הכנסת. בהל' בית הכנסת (או"ח סי' קנ"א) כותב הטור: ונוהגים בהן [בתי כנסיות ובתי מדרשות] כבוד לכבדן ולרצבן. ונוהגים בכל המקומות להדליק בהן נרות לכבדן.

מנהג זה כבר הי' נהוג בימי התנאים, כדמוכח במשנה (תרומות פי"א מ"י): מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

וכן כפ' הרואה (ברכות נג:): איתא: תני חדא, אור של בית הכנסת ושל בית המדרש מברכין עליו, ותניא אידך אין מברכין עליו וכו'.

באלי רבא (או"ח סי' קנ"א ס"ק ט"ו) איתא: נהגו להדליק קודם שיכנס אדם להתפלל, משום דאמרינן (ברכות ו:): עשרה קדמא שכינה ואתיא [על כן צריך להדליק הנר ולהקדים], ועוד, שכן היו עושין במקדש (כל בו סי' י"ז).

ועיין בכלבו שממשיך: וגם נהגו כל ישראל שלא להדליק נר מנר בית הכנסת משום דהוקצה למצותה הוקצה לאיסורו, ומצאתי בספר ילמדנו בפרשת בהעלותך: אע"פ שהקרבנות בטלו, הנרות לא בטלו. שמעינן מהא שמנהג הקדש נהגו בהם, ושמענו שהקדמונים ז"ל נהגו בהם איסור גדול ואין מניחין להדליק מהן אפילו לכתוב או ללמוד, עכ"ל.

על מה דאיתא בשו"ע (סי' קנ"א סע' ט') ונהגו להדליק בהם נרות לכבדן, מביא הפסקי תשובות: והוא כעין הנרות שהדליקו בבית המקדש, וככתוב בילקוט (פ' בהעלותך): "באורים כבדו ה'" (ישעי' כ"ד) - מלמד שישאל חייבים להדליק נר בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שהן כמקדש מעט, שנאמר: "ואהי להם למקדש מעט" - מה מקדש לא הי' הנר כבה בו, כך בתי כנסיות ובתי מדרשות וכו'.

ועוד במד"ר (ויקרא פ"א: ד') עה"פ "כי אתה תאיר נרי" (תהלים יח: כט): אמר הקב"ה לאדם, נרך בידי ונרי בידך וכו'. אמר הקב"ה, אם הארת נרי, הריני מאיר נרך וכו'. ומזה למד בראשית חכמה (שער היראה פ"ט אות ס"ד-ס"ו) שראוי להדליק נרות ביהכ"ג.

וכן בפסיקתא עה"פ: "באורים כבדו ה'" אמר הקב"ה, הדליקו לפני נרות כדי שאשמור את נשמתכם המשולה לנר, שנאמר: "נר ה' נשמת אדם".

ועיין במדרש (במ"ד פ"ד: כ') שעובד אדום נתברך בשביל שכיבד את ארון האלקים ע"י שהיה מדליק נר אחד שחרית ונר אחד ערבית.

ובתנדב"א רבה (פ"ט) איתא שדבורה היתה אשת לפידות שעשתה פתילות עבות להוליכן למשכן שילה, "ואמר הקב"ה לדבורה, אתם כוונתם לשם שמים ועשיתם פתילות עבות כדי שיהיה אורן מרובה, גם אני ארבה אתכם בישראל וביהודה ובי"ב שבטי ישראל" וכו'.

וביפה ללב (סי' קנ"א) מביא ילקוט שזכה אבי שאול לבן מלך ישראל משום שהיה מהדר בהדלקת נר בביהכ"ג (ועיין ירושלמי שביעית סופ"ג), וע"ע ערכין (ו: ותוס' ב"ב ח. ד"ה לשנותה) שהמגדב נר לביהכ"ג דומה למביא קרבן נדבה.

ומדרשים וספרי מוסר האריכו הרבה בשבח הדלקת נרות ביהכ"ג שגורמים להגברת המזל הטוב ולשפע ברכה, ואכן חסידים ואנשי מעשה היו מהדרין להדליק בעצמם נרות אלו ולא הניחו לשמש להדליק, ויש שהיו מוכרים זכות מצוה זאת למרבה במחיר, וצדיקי הדורות היו ממליצים כסגולה טובה להרבה ענינים לנדב נרות אלו לביהכ"ג.

ובקיצור של"ה עניני ביהכ"ג איתא: מי שיש לו חולה ר"ל בתוך ביתו יתן נר למאור ולביהכ"ג ויעלה לו השי"ת רפוי"ש מן השמים. וביפה ללב (סי' קנ"א) שע"י נר ביהכ"ג מזלו גובר. ובפלא יועץ (ערך הדלקה) ע"י נרות ביהכ"ג זוכה לנר מצוה ותורה אור לו ולזרעו. ובקב הישר (פצ"ו) איתא: "ובהרבה מקומות מצינו שחביבין לפני הקב"ה נרות של מצוה וכמ"ש הכתוב באורים כבדו ה', וכל נר הדולק לדבר מצוה יש בו קדושה נפלאה לאין שיעור וכו' ונמשך בו קדושה עליונה וכו' ובפרט נר הדולק ללמוד בו תורה, ויש הרבה ענינים תועלת לנשמה ע"י נרות של מצוה".

שוב איתא בפסקי תשובות: ונרות אלו מצוה מן המוכרח שיהיו דוקא של שמן או חלב או שעוה ולא ע"י חשמל. והמקבל על עצמו לתת נר לבית הכנסת לא קיים נדרו אא"כ יתן נרות שמן, חלב, או שעוה ואינו יוצא ע"י אור החשמל. אבל הנודר לתת נר למאור יוצא ע"י אור החשמל, כי משמעות נר למאור הוא להאיר למתפללים וללומדים בבתי כנסיות ומדרשות, ואין זה נר בית הכנסת המזוכר, שהוא ענין אחר לגמרי, וכעין נרות בית המקדש, ומצוותו שידלק גם כשאין אדם בבית הכנסת.

באו"ח (סי' קנ"ד סע' י"ג) איתא: נר של בית הכנסת מותר לקרות לאורו. ופי' המ"ב: נר של בית הכנסת - היינו שנדר אחד שמן להדלקה בבית הכנסת. מותר לקרות לאורו - היינו בדברי תורה ולא בקריאה של חול ולא דמי לנר חנוכה דלרוב הפוסקים אפילו ללמוד אסור לאורן וכדלקמן בסי' תרע"ג, שאני התם דבעינן שיהא ניכר שהודלק לשם מצות נר חנוכה ולא לשום דבר אחר, משא"כ הכא דכוונת הנודר הי' רק כדי להרבות מאור בית הכנסת, לפיכך, כל כמה דקרו אינש לאורו בדברי תורה טפי איכא מצוה ומקבל שכו. ומיהו, זה דוקא במי שנדר לבית הכנסת וכו"ל, אבל במקומות שעושין הגזברים נרות, והדרך ליקח במוצאי שבת כל אחד נר לביתו, אפילו משתמש בהן תשמיש חול - שרי, דהוה ל"י לב בית דין מתנה עליהן. אבל באותם שעומדים על המנורה, אסור לקרות בהן דבר של חול.

שוב כותב המחבר (שם סע' י"ד): אין מדליקין נר של הדיוט מנר בית הכנסת, ויש מי שאומר דהני מילי בעוד שדולקין למצותן, אבל כשצריך לכבותן - מותר. וכותב הרמ"א: מיהו לא נהגו ליזהר בכך ומדליקין בהן נר שהוא לצורך גדול, ואפשר ג"כ שדעת בית דין מתנה בכך וכו'.

וכותב המ"ב (ס"ק נ"ו): לצורך גדול - ולענין להדליק הפיפ"א של טאבא"ק [סיגרי' וכדומה] מנר של בית הכנסת, עיין בשערי תשובה שפוסק לאיסור מנר של תפילה, ואך מנר של יארצייט שדולק כל המעטלעת יש להתיר. כתב ספר חסידים (סי' תתי"ג): לא יקח נר לבקש מעותיו, אבל אם ירא פן נחבאו גנבים בבית הכנסת, יקח נר ויחפש (א"ר). ולענ"ד אחר שכתב רמ"א דלצורך גדול אמרינן לב בית דין מתנה, מסתברא דשרי נמי ליקח נר לחפש מעותיו שנפלו ממנו.

לד"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לד"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לד"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS TZAV
© COPYRIGHT 2026
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לד"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפו"ש

“אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה” (ו:1)

“You shall keep a constant fire burning on the *Mizbei'ach* which shall not be extinguished.”

One of the miracles that took place in the Beis Hamikdash was that the rains never extinguished the fire of the *Mizbei'ach* (Avos 5:5).

Why didn't Hashem not have it rain at all on the Beis Hamikdash and the *Mizbei'ach*?

Hagaon Rav Chaim Volozhin, Z'T'L, writes in his Sefer, *Ru'ach Chaim* that Hashem purposely did not keep rain from falling on the Beis Hamikdash to teach us that one must be willing to serve Hashem even under trying circumstances. Only when one shows true dedication and perseverance in *Avodas Hashem* does he merit miracles.

If one does not allow the rain (which is an allusion to *Parnosa* see Ta'anis 2b) to extinguish the fire of Torah (see Yirmiya 23:29) then he will certainly merit Divine assistance.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

An adult who undergoes Milah must recite *Birkas Hagomeil* after he heals. However, an adult who undergoes Milah for *Geirus* does not recite *Hagomeil* after his Tevilla since at the time he was in *Sakana* he was not a Yisroel yet (*Hagaon Rav Shlomo Zalman Auerbach Z'T'L* in *Halichos Shlomo*, Tefilla 23:1).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) In which instance do we find that blood alone is forbidden, but if a small amount of another item [which does not change its taste at all] is mixed in, the blood may be consumed?
- 2) What is permissible to consume if it is in one's mouth, but forbidden if it is on a piece of bread or the like?
- 3) If one slaughters a *Korbon* with a knife which is *Chullin*, is the *Korbon* valid?
- 4) Does the prohibition of *Chailev* apply to impure animals?
- 5) In which situation did a certain *Tanna* fulfill his obligation of *Se'uda Shlishis* with *Divrei Torah*?

- 6) Where is the first time in Sefer Vayikra that Aharon's name is mentioned alone (not *Bnei Aharon*)?
- 7) Were Aharon and his sons and the *Bigdei Kehuna* annointed separately or all at one time? How were the vessels of the Mishkan annointed?
- 8) Which Halacha that pertains to Tefillin do we learn from the Posuk (ו:7) “*וימכנסי בד ילבש על כשרו*”?
- 9) For how long did the fire on the *Mizbei'ach Ha'ola* in the Mishkan burn continuously?
- 10) Does one fulfill the Mitzva of eating Kodoshim only if one eats a *Kezayis*?
- 11) Do animals get pleasure from pleasant aromas?

ANSWERS

- 1) Fish blood is forbidden [because of *Mar'is Ayin*] unless fish scales are placed in it (see *Yoreh Deah* 66:9).
- 2) If one's gums are bleeding, it is permissible to swallow the blood. However, once the blood leaves his mouth, it is forbidden because of *Mar'is Ayin* (ibid. 66:10).
- 3) If one slaughtered a *Korbon* with a knife which was *Chullin*, it is valid, *Bedi'avad* (Rambam, Hil. Ma'asei Hakorbonos 4:7).
- 4) The prohibition of *Cheilev* does not apply to the fats of an impure animal (*Chullin* 117a, *Yoreh Deah* 64:1).
- 5) The *Mogein Avrohom* (*Orach Chaim* 444:2) cites the *Sh'lah* who quotes the *Zohar* in which it is stated that when Erev Pesach fell on Shabbos, Rabbi Shimon bar Yochai fulfilled his obligation of *Se'uda Shlishis* by studying Torah.
- 6) In Parshas Tzav (6:2. See *Vayikra Rabba* 7:1; that this signified that Aharon was ostracized because of his involvement with the sin of the *Eigel* until Moshe interceded on his behalf).
- 7) Aharon and his sons and the *Bigdei Kehuna* were annointed at one time. The vessels of the Mishkan were annointed separately (*Chizkuni* 8:10).
- 8) The prohibition of a *Chatzitza* (obstruction) between one's body and the Tefillin (*Zevachim* 19a).
- 9) Nearly 116 years: 39 years in the desert, 14 years during the conquest and division of Eretz Yisroel, 13

years in Nov and 50 years in Givon (Vayikra Rabba 7:5).

- 10) The Tosafos Yeshonim (Yoma 39b) write that a full Kezayis is not mandatory, but it is preferable. Many Acharonim discuss the opinion of the Tosafos Yeshonim (see Peninim Mibei Midrasha, Vayikra, p. 50-51).
- 11) The Maharsha (Brachos 43b) speculates that since animals do not have a Neshama - just a *Ruach Chaim*, and since Chazal say that the Neshama derives pleasure from aromas, even though animals have the sense of smell, perhaps they do not derive pleasure from aromas the same way humans do.

NOW AVAILABLE

The sefer **נר מתתיהו** is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer **מצא טוב** on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*